

Les persones que vivien sense la pràctica del sexe comencen ja a fer-se veure i a reclamar de ser considerades iguals a les de qualsevol altra opció sexual.

En la vida dels asexuals el llit esdevé exclusivament el lloc on es dorm i el sexe brilla per la seva absència.

La vida sense sexe

Pot semblar mentida. Sobretot en una societat com la nostra, l'europea occidental, tan extremadament sexualitzada. I més que mentida pot semblar increïble. Però és ben real. Ho testimonia que els últims anys sovintegen notícies i reportatges sobre aquesta nova forma de vida. La cèlibe sense raó religiosa. Gent que viu al marge del sexe. Una opció de vida que comença a deixar-se veure, que aspira a ser reconeguda com una forma de sexualitat més —o de manca de, caldria precisar— com l'heterosexualitat, homosexualitat o bisexualitat.

I que, si més no, atreu cada vegada més l'atenció dels mitjans de comunicació.

Al llarg de les dues primeres dècades del que va de segle alguna premsa nord-americana i britànica s'ha fet ressò del fenomen. Però encara de forma molt aïllada. Ha estat un estudi d'un professor de psicologia de la Universitat de Brock (Canadà), Anthony Bogaert, el que ha aconseguit la visibilitat mundial del fenomen. El diari *Medical Daily* (Estats Units) va donar notícia l'agost de 2012 de la investigació que havia portat a terme aquest professor

universitari uns anys abans (2004), segons la qual un 1% de la població és asexual, cosa que deduïa després d'estudiar uns 18.000 individus. Durant els mesos transcorreguts des d'aleshores molta premsa internacional ha recollit l'existència del que Bogaert defineix com el "quart sexe".

Respecte a aquest psicòleg, especialitzat en sexologia, és important ressenyar que també ha fet d'altres estudis, d'allò més peculiars. Com un que li va valer la befa de molts col·lectius homosexuals quan assegurà que, després d'haver analitzat prop d'un miler d'homes, existia més probabilitat de tenir inclinació homosexual si es tenen germans grans d'una mateixa mare, però que en canvi no augmenta la probabilitat si es tenen germans adoptius o de mares diferents.

Asexualitat. Malgrat una certa contestació a algunes de les seves opinions, Bogaert s'ha convertit en la referència acadèmica del món asexual. Ell pretén ser el més gran especialista en el tema. Ha publicat un llibre, "Entendre la asexualitat", en el qual sosté que aquest "quart sexe" cada vegada és més practicat –o no practicat, s'hauria de dir– per un creixent nombre de persones arreu del món. Per al psicòleg canadenc, hi ha dos tipus d'asexualitat: la de la gent que, tot i que tenen impulsos sexuals, no els adrecen a cap altre ésser i, en segon lloc, les persones que no tenen cap impuls sexual en absolut. No s'ha de confondre, doncs, asexualitat, que és el fet de no expressar interès heterosexual ni homosexual, amb el celibat d'orientació religiosa –vegeu requadres sobre la qüestió– i algunes formes estranyes d'aïllament social, i també sexual, com les que es produeixen al Japó.

El professor diu que la població asexual ha estat "molt poc estudiada" tot i que des de "sempre ha existit", si bé passava desapercebuda perquè el context social –occidental– no atorgava al sexe la importància que li dona avui dia. En una societat com l'actual, tan sexualitzada, el fet de viure sense sexe contrasta fort ferm amb la norma general. Aquest contrast porta Bogaert a teoritzar sobre la possibilitat que els asexuals puguin "sentir-se exclosos de la societat" si no se'ls accepta tal com són: una opció més entre les altres opcions de la sexualitat. El psicòleg considera que tan asexual és aquell qui no té cap desig sexual com aquell altre que en té a algun nivell i l'allibera masturbant-se, sense tenir, però, relacions amb amb unes altres persones.

En declaracions fetes a EFE l'any passat, Bogaert assegurava que la asexualitat és una opció que s'està obrint pas fins i tot en el món de la parella, en la qual és fàcil que es dissociïn "l'amor i el sexe", de tal manera que un dels dos no tingui gens d'interès pel sexe però que en canvi mantingui el que anomena "amor romàntic" cap a l'altre. De fet, alguna premsa, com *The Guardian* l'any passat, ha assegurat que ja existeixen matrimonis asexuals, o sigui entre persones que s'ajunten, que senten amor platònic

El psicòleg canadenc Anthony Bogaert assegura que un 1% de la població és asexual i que aquesta opció és el quart sexe, amb l'heterosexualitat, l'homosexualitat i la bisexualitat.

Els hikikomori

Els hikikomori japonesos també renuncien al sexe, si més no al compartit. La paraula significa tancament, aïllament. En síntesi, es tracta d'una patologia que porta milers de –sobretot– joves d'aquell país a viure aïllats físicament del món que els envolta. Es tanquen a casa i s'hi passen anys –alguns molts d'anys– sense gairebé sortir, renunciant voluntàriament a tot el que el món real els posa a disposició i dedicant-se a viure enganxats a Internet. El sexe real és una de les seves renúncies. Per a alguns, són els més moderns i cibernètics anacoretas. Per a uns altres són, senzillament, uns pirats. En qualsevol cas, és un fenomen que pareix que té una incidència social important, al Japó. Hi ha estudis, elaborats pel govern del país fa una dècada, que quantifiquen en un 10% els joves que sobre el total s'han convertit en algun moment en hikikomori, de tots els quals –segons un estudi de 2003 sobre més de 3.000 joves que havien patit la mania– un 17% mai no sortia de ca seva –durant el temps de l'aïllament voluntari– i un 10% ni tan sols de la seva habitació. Els sociòlegs, psiquiatres i psicòlegs parlen de l'extremada competitivitat de la societat japonesa com a detonant de la reacció més contrària i radical: tancar-se a casa i abstreure's del món real.

De tota manera, i al contrari que els veritables anacoretas i cèlibes religiosos, i d'altres opcions vitals com l'asexualisme, els hikikomori solen tenir data de caducitat: la necessitat de treballar posa fi a l'aïllament.

però no tenen intenció de practicar sexe.

Sobre el conjunt del fenomen, el psicòleg canadenc assegurava a EFE que "algun dia l'asexualitat estarà més acceptada, però mai no serà tan poderosa com el moviment gay per una simple raó: són manco que els homosexuals. Però espero que sigui un moviment significatiu, que s'ajuntin, comparteixin informació i senti proximitat uns dels altres".

AVEN. Justament per buscar l'acceptació general va néixer fa 12 anys la unió internacional d'asexuals, a través d'Internet, que respon a les sigles en anglès AVEN, tal com és ja coneguda arreu del món.

Aquesta associació virtual pretén que les persones que viuen sense sexe, pel motiu que sigui, i que estan immerses en un context social –en el món occidental– gens favorable, si no és

El celibat religiós

Existeixen documents hindús dels segles V i VI d'abans de la nostra era que reflecteixen la vida dels ascetes i anacoretes hinduistes que fugien de la vida material per dedicar l'existència a la contemplació i la reflexió com a vies d'assolir el coneixement màxim que un humà pot abastar. Entre aquestes renúncies hi havia el sexe. Avui dia alguns santons hindús practiquen fins i tot la mortificació del penis com a forma màxima de demostració de l'absoluta manca de necessitat sexual. També el budisme té una relació un tant dramàtica amb el sexe, si més no quan es tracta de monjos d'aquesta orientació, els quals tenen com a objectiu vital cercar la plena realització com a humà a través de la renúncia als plaers materials i, novament, de sexe, res de res.

En el cristianisme la història del celibat és quelcom més enrevessat. La font és el món grec clàssic, en el qual alguns filòsofs teoritzaren sobre el celibat com a forma més adequada de vida per a aquella persona que es dedicava al coneixement. Aquesta font de sexofòbia hel·lènica no va contaminar el judaisme ni l'islamisme, però sembla que sí que afectà decisivament alguns dels col·lectius dels primers cristians que començaren a distingir entre els que vivien segons els desitjos de la carn i els dedicats a l'esperit.

De tota manera, en l'església cristiana primitiva el celibat sacerdotal era quelcom no gaire seguit i, en tot cas, voluntari. Tota una altra cosa era el celibat anomenat monacal. No s'ha de confondre un amb l'altre. Aquest últim era el que practicaven

El celibat dels capellans catòlics es féu ferm amb el concili de Trento, al segle XVI, ja que abans era molt lax.

els monjos que se n'anaven a viure al desert –fenomen localitzat inicialment a Egipte– per buscar una mena de purificació, d'abandó de tot plaer mundà, per dedicar-se a Déu més intensament, i que semblen estar a la gènesi del que foren posteriorment els moviments que organitzaren congregacions i ordes monacals, marcaTs pel celibat.

Tornant al celibat sacerdotal cristià, tot indica que va ser voluntari durant molts segles. De fet, avui dia, en l'església ortodoxa o oriental el prevere encara tria l'opció en què vol viure la seva professió i vocació: amb sexe o sense. En canvi, en l'església occidental, dita romana o llatina, ja hi ha documentats moviments sexofòbics al segle IV abans de la nostra era, en el concili d'Elvira, que foren reafirmats al segle

XII, en el concili del Laterà. De tota manera, era una prohibició molt laxa. El vertader punt d'inflexió a favor de la sexofòbia més radical s'esdevé a partir de la reforma protestant, la qual permetia –i permet– als capellans tenir parella i prohibia els ordes i els seus vots –obediència, pobresa i castedat–, i que condueix al concili de Trento (1545-1563), el qual defineix el celibat sacerdotal com a element fonamental. S'havia acabat la laxitud dels segles anteriors. A partir d'aleshores, i fins ara mateix, els sacerdots han de viure sense sexe. Suposadament només, perquè es tracta d'una servitud sovint incomplerta i que per això està més en discussió que mai: per l'allau de casos d'abusos sexuals a menors per part de sacerdots catòlics.

directament hostil, puguin reconèixer-se com a persones normals. L'objectiu és fer entendre que malgrat que avui és generalitzada la sinonímia entre sexe i salut, triomf social amb atracció sexual i sexe com a –en fi– part essencial de la felicitat, la asexualitat no és cap malaltia. Que en aquest context, la manca

de sexe –fora del celibat religiós– no ha de fer necessàriament aixecar celles i arrufar nassos. És a dir, que, a pesar que el sexe sigui pertot arreu, viure sense sexe no ha de donar la sensació d'inadaptació, de ser rar.

L'origen de l'associació és relativament recent. El 2001 un nord-americà,

David Jay, va fundar l'Asexual Visibility and Education Network (AVEN), un lloc web d'intercanvi d'opinions, informació, discussió i debat entre persones que viuen sense sexe. Ben aviat aparegueren fòrums en Internet amb el mateix nom en altres idiomes. Així s'ha creat, en un temps brevíssim, la

xarxa mundial d'asexuals, la qual ha cobrat una força inusitada a partir del cas que han fet els mitjans internacionals de les teories del psicòleg canadenc abans esmentat.

En els últims dos anys la asexualitat ha passat de la xarxa a ser motiu de debat i conferències internacionals. Se n'han celebrades a San Francisco (Estats Units) i, l'any passat, a Londres. Aquesta última, anomenada Asexual World Pride (Orgull Mundial Asexual), va servir com a revulsiu definitiu per a captar l'interès de molts mitjans de comunicació internacionals. El cap de l'organització de la trobada, Michael Doré, va sentenciar allò que persegueix el col·lectiu asexual: "Volem que es reconegui la asexualitat com una orientació sexual vàlida, en lloc d'un trastorn o de quelcom que s'ha d'amagar".

Visibilitat Asexual i Xarxa d'Educació (AVEN, en sigles en anglès), que assegura tenir uns 50.000 membres a tot el món –hi ha la versió de la web en castellà, no així encara en català–, comença a tenir una ingent activitat. Coincidint amb la conferència de Londres es presentà el primer documental sobre el tema, *(A)Sexual*; també han traduït a tots els idiomes dels països on tenen membres llibres com ara *Diari d'una asexual*, signat per L. Lietsi, i a través de la xarxa fan una enquesta anual sobre la asexualitat.

S'ha previst que durant enguany se celebri una nova conferència internacional i que s'editin, en qualsevol format, nous documentals i d'altres treballs per fer més visible la asexualitat.

"No és cap malaltia ni disfunció". Joan Mir Pizà, sexòleg, coordinador del centre de sexologia i teràpia de la parella Espai Terapèutic, de Palma, coincideix –en declaracions fetes a aquest setmanari– amb el psicòleg canadenc Bogaert a dir que la asexualitat "no és cap malaltia ni disfunció, és una de les quatre orientacions sexuals" –les anteriorment citades– que existeixen i que, si bé "passa en casos excepcionals" –dóna per bo l'1% que diu el canadenc–, és una "realitat", són "persones per a les quals senzillament el sexe els hi és de massa a la vida".

Això sí, el doctor Mir –autor, per cert, d'un treball titulat *Amor sin sexo*– creu que la asexualitat, "que estadísticament és molt poc rellevant", s'ha de

Sherlock Holmes

Si un personatge de ficció mereix ser icona asexual per antonomàsia, aquest és Sherlock Holmes, creat per Arthur Conan Doyle. L'absència d'amor cap a les dones del cèlebre detectiu, ni que sigui platònic, ha fet córrer molta tinta sobre la seva larvada homosexualitat o, si més no, misogínia. La pel·lícula de Billy Wilder *La vida privada de Sherlock Holmes* (1970) hi fa referència, a la presumpta homosexualitat. D'altres referències més properes en el temps, però, el situen més aviat com un asexual de manual, si és que existís tal cosa. És a dir, un home sense interès pel sexe amb les dones –"això és el seu camp, Watson"– ni per cap tipus d'altra opció. De fet, a la xarxa apareix cada vegada amb més força el Holmes asexual que no el Holmes homosexual. El que resulta curiós és que el creador del personatge es va casar dues vegades i va tenir cinc fills, la qual cosa no està renyida necessàriament amb l'homosexual, però pareix avenir-se molt malament amb el fet de ser asexual.

Escena de *La vida privada de Sherlock Holmes*, dirigida per Billy Wilder (1970).

diferenciar del fet de no tenir sexe com a "conseqüència de malalties orgàniques, trastorns psicopatològics, d'experiències traumàtiques –com abusos sexuals–, conflictes de parella, etc.". El sexòleg mallorquí adverteix que cal tenir molt clara la diferència entre la asexualitat a

No es tracta de cap malaltia o disfunció, segons els científics, és un mode de sexualitat més

què es refereixen els treballs de Bogaert i sobre la qual versa la reivindicació d'AVEN i "la inhibició del desig sexual" per molts motius diferents –com els citats, entre d'altres–, que necessiten assistència professional, com passa, explica, en el món de la parella, en el qual "un 18% dels homes pateixen desig sexual inhibit i fins a un 40% de les dones".

Mir insisteix que la asexualitat, si no és pels motius anteriorment citats, és un fenomen que, encara que "no és normal estadísticament", en el sentit que es produeix molt poc, sí que és normal per a les persones que han optat per allò que ja s'anomena el quart sexe. O sigui, l'opció de viure sense sexe.

Miquel Payeras